

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., a Mgr. Petra Šebka v právní věci

žalobce: **Vinacz, spol. s r.o.**
sídlem Vinařská 882, Dolní Bojanovice

proti
žalovanému: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát**
sídlem Květná 15, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22.6.2022, č.j. SZPI/BG717-60/2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

- 1. Žalobce napadá rozhodnutí žalovaného ze dne 22.6.2022, č.j. SZPI/BG717-60/2021, kterým žalovaný podle § 90 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 90 odst. 5 větou druhou zákona č. 500/2004

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), změnil rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce, inspektorátu v Brně, ze dne 3.11.2021, č.j. SZPI/BG717-57/2021, co do výroku III. týkajícího se úhrady nákladů laboratorního rozboru jednoho z kontrolovaných vín, a ve zbytku žalovaný prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

2. Prvostupňový orgán shledal žalobce vinným ze spáchání přestupku dle § 39 odst. 2 písm. s) zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství (dále jen „zákon č. 321/2004 Sb.“), porušením povinnosti stanovené v § 27 odst. 4 písm. a) bodu 2. zákona č. 321/2004 Sb., kterého se žalobce dopustil tím, že v období od 2.10.2019 do 15.11.2019 uváděl do oběhu víno označené jako MERLOT, víno červené, vyrobené v Maďarsku, číslo šarže CS117/19, v množství 11 500 l, které bylo vyhodnoceno jako nevyhovující, ve znacích vůně a chuti „po plísni“, ve smyslu přílohy č. 3 vyhlášky č. 88/2017 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství (dále jen „vyhláška č. 88/2017 Sb.“), a tím, že v období od 20.11.2019 do 27.5.2020 uváděl do oběhu víno označené jako Modrý Portugal, víno červené, suché, číslo šarže CS154/19, v množství 12 901,5 l, které bylo vyhodnoceno jako nevyhovující, ve znacích vůně a chuti „po plísni“, ve smyslu přílohy č. 3 vyhlášky č. 88/2017 Sb. Dále se žalobce dopustil přestupku dle § 39 odst. 6 zákona č. 321/2004 Sb. tím, že ke dni 8.6.2020 nevedl evidenci za rok 2019 a 2020 ve smyslu přílohy č. 12 vyhlášky č. 88/2017 Sb. (evidence o hmotnosti a cukernatosti sklizených hroznů a záznamy o vinicích a na nich dosažených hektarových výnosech), přílohy č. 18 vyhlášky č. 88/2017 Sb. (evidence o nakoupeném a zpracovaném množství zahuštěného hroznového moštu, rektifikovaného moštového koncentrátu, látek používaných k přikyselení, látek používaných k odkyselení, alkoholu získaného z vína), a nevedl řádně evidenci za rok 2019 a 2020 ve smyslu přílohy č. 22 vyhlášky č. 88/2017 Sb. (evidence o zásobách produktu, způsobech ošetřování a přídavcích jiných látek než vína k produktu v jednotlivých nádobách), čímž porušil § 30 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství. Za uvedené protiprávní jednání byla žalobci uložena pokuta ve výši 300 000 Kč spolu s povinností uhradit náklady správního řízení (výrok I. a II. prvostupňového rozhodnutí). Žalobci prvostupňový orgán dále uložil povinnost uhradit náklady laboratorního rozboru vína Modrý Portugal ve výši 350 Kč (výrok III. prvostupňového rozhodnutí).

I. Shrnutí procesního postojů žalobce

3. Žalobce nesouhlasí s výsledky senzorických analýz. Odkazuje na přílohu č. 3 vyhlášky č. 88/2017 Sb. a odmítá, že by vyhláškou specifikované plísně (neodpovídající, po plísni – tóny plesnivého chleba napadeného zelenou plísní a ztrouchnivělého starého dřeva, sudu) byly přítomny v jeho víně. Prověřovaná vína podle žalobce plíseň neobsahovala, proto je nelogická detekce vůně „po plísni“, způsobená nedostatečnou hygienou či nedodržením postupu. Nadto jsou podle žalobce pachy „po plísni“ a vůně „po plísni“ zcela odlišné kategorie, které správní orgány nerozlišují. Příloha č. 3 vyhlášky č. 88/2017 Sb. vymezuje konkrétní plísně, které přitom žalovaný nekonkretizoval.
4. Žalobce dále zpochybňuje postup senzorického hodnocení; poukazuje přitom na to, že toto hodnocení není součástí správního spisu. Hodnocení provádí hodnotitelé (experti) a ti jsou podle žalobce pracovníci žalovaného. Žalobce považuje za zavádějící i odkaz na § 3 odst. 3 písm. dd) zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně

některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon č. 146/2002 Sb.“), a to ve vztahu k osobám podílejícím se na zkoušce; podle žalobce musí existovat jak první, tak druhé odborné stanovisko, které v dané věci nebylo vypracováno, a pokud jde o utajení hodnotitelů, to se týká až druhého odborného stanoviska; v posuzované věci má proto spis obsahovat celý popis postupu odborného hodnocení, včetně označení hodnotitelů tak, aby se daly jejich závěry přezkoumat.

5. Žalobce odkazuje na protokol laboratoře BS Vinařské potřeby s.r.o. ze dne 8.7.2020, z něhož plyne, že u vzorku č. 2006/1316 bylo zjištěno méně než 1 KTJ/l plísň. Žalobce navrhoval provedení důkazu výsledkem svědka (společnosti BS Vinařské potřeby s.r.o.), ten však správní orgány chybně neprovedly s tím, že jde o nadbytečný důkaz. Podle žalobce žalovaný nepřipustně předjímal výsledek navrženého důkazu.
6. Žalobce dále namítá, že nebyl řádně poučen ohledně dispozice s druhým kontrolním vzorkem; toto poučení obdržel pouze F. B., který však v řízení nedisponoval platnou plnou mocí; tvrzení žalovaného na str. 18 napadeného rozhodnutí tak nemá oporu ve správním spisu, neboť poučení o zacházení se vzorkem dostal F. B., nikoliv žalobce.
7. Žalobce dále namítá nepřiměřenost uložené sankce. Odkazuje přitom na skutkově obdobný případ (věc evidovaná u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 81/2013), kdy byla uložena pokuta ve výši 50 000 Kč za uvádění do oběhu 26 000 l nevyhovujícího vína (zatímco žalobce uvedl cca 25 000 l vína).
8. V podané replice žalobce také poukázal na to, že kontrola neskončila dne 26.5.2020, nýbrž pokračovala 23.6.2020; o tom již měl být informován statutární zástupce žalobce, aby se kontroly mohl účastnit; byl však podle žalobce účelově vyloučen. Poučení, které se dostalo F. B., bylo podle žalobce nekonkrétní, obsahující pouze odkazy na právní předpisy.
9. Žalobce navrhuje, aby zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil. Na svém procesním postoji žalobce setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem včetně podané repliky.

II. Shrnutí procesního postoje žalovaného

10. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění napadeného a jemu předcházejícího prvostupňového rozhodnutí s tím, že žalobní body se shodují s již dříve uplatněnou argumentací žalobce.
11. Žalovaný dále zdůrazňuje, že v nyní posuzované věci byl při odběru vzorku Modrý Portugal F. B. řádně poučen o právu požádat o vzorek pro druhé odborné stanovisko pro potřeby kontrolované osoby a tohoto práva F. B. také využil (doklad o provedených kontrolních úkonech č. D015-71562/20, Záznam o odběru vzorku č. D015-71562/20/A01 ze dne 26.5.2020). V případě protokolu ze dne 8.7.2020 od laboratoře BS Vinařské potřeby s.r.o. jde toliko o informativní protokol o laboratorním rozboru neúředně odebraného vzorku. Pokud jde o vedoucího provozu F. B., šlo o osobu způsobilou a oprávněnou ke komunikaci a k poskytnutí součinnosti při kontrole prováděné Státní zemědělskou a potravinářskou

inspekci, neboť právní úprava přítomnost statutárního orgánu kontrolované osoby nevyžaduje.

12. K námitce nepřiměřenosti sankce žalovaný uvádí, že případ, na nějž žalobce odkazuje, je starý cca 10 let. Průměrná výše tehdejších sankcí již nepůsobila dostatečně preventivně ani represivně, a proto pokuta uložená žalobci odpovídá dlouhodobému vývoji správní praxe. Nyní posuzovaná věc není ani zcela skutkově srovnatelná se žalobcem zmiňovanou kauzou.
13. Žalovaný navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout; i žalovaný na svém procesním postoji setrval po celou dobu řízení před zdejší soudem.

III. Posouzení věci

14. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) a včas (§ 72 odst. 1 s.ř.s.). Žaloba je přípustná (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).
15. Zdejší soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a za splnění podmínek dle § 51 odst. 1 s.ř.s. dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
16. Spor v nyní posuzované věci je o to, zda správní orgány prokázaly vinu žalobce za spáchání přestupku dle § 39 odst. 2 písm. s) zákona č. 321/2004 Sb. (vymezeného v úvodní části tohoto rozsudku) a zda výše sankce uložená žalobci za tento přestupek je přiměřená.
17. Žalobce v podané žalobě předně zpochybňoval senzorické hodnocení; zpochybňoval zjištění vůně a chuti „po plísni“ argumentem, že plíseň v hodnocených vínech prokázána nebyla.
18. Podle § 27 odst. 4 písm. a) bodu 2. zákona č. 321/2004 Sb. je zakázáno uvádět do oběhu produkt, u něhož nebyly dodrženy požadavky na jakost stanovené prováděcím právním předpisem anebo produkt vykazuje choroby nebo vady.
19. Podle § 39 odst. 2 písm. s) zákona č. 321/2004 Sb. se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako výrobce, příjemce nebo jako osoba uvádějící produkt do oběhu dopustí přestupku dále tím, že uvede do oběhu produkt v rozporu s § 27 odst. 3, odst. 4 písm. a) body 1 až 5, písm. b) body 1 až 4, nebo odst. 6.
20. Podle § 39 odst. 7 písm. c) zákona č. 321/2004 Sb. lze za přestupek uložit pokutu do 5 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a), f), i), k) a q) až v), odstavce 2 písm. a) až o), q) až s), u), v) a y) až bb), odstavce 3 písm. b), d) a f) až k), odstavce 4 písm. b) až k), n) až r) a t) až z) nebo odstavce 6.

21. Podle § 11 odst. 3 písm. a) zákona č. 321/2004 Sb. podrobnější požadavky na výrobu a fyzikální, chemické a smyslové požadavky na jakost produktů stanoví prováděcí právní předpis.
22. Podle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 88/2017 Sb. je seznam chorob a vad vína týkající se vzhledu, vůně, chuti a perlení vína uveden v příloze č. 3.
23. Ze správního spisu vyplynuly následující pro věc podstatné skutečnosti. Dne 26.5.2020 byla v provozovně žalobce zahájena kontrola, jejíž součástí byly dva kontrolní vstupy. První kontrolní vstup byl zaměřen na projednání kontrolního zjištění týkajícího se vzorku vína, který byl odebrán dne 18.2.2020 v tržní síti; jednalo se o víno Merlot vyrobené v Maďarsku, č. šarže 117/19, plněné u žalobce (dále jen „víno Merlot“). Druhý kontrolní vstup byl zaměřen na odběr vzorku vína Modrý Portugal vyrobeného v Maďarsku, šarže č. CS 154/19, plněného u žalobce (dále jen „víno Modrý Portugal“). Při odběru vzorku byl přítomen vedoucí provozu žalobce F. B., který požádal o odběr vzorku pro druhé odborné stanovisko.
24. Rozborem vzorku vína Merlot (Protokol o zkoušce a Posudek č. D004-71526/20/A01 ze dne 3.4.2020) bylo zjištěno, že víno nevyhovělo ve znacích chuť a vůně („neodpovídající, po plísni“). Rozborem vzorku vína Modrý Portugal (Protokol o zkoušce a Posudek č. D015-71526/20/A021 ze dne 18.6.2020) bylo zjištěno, že víno nevyhovělo ve znacích chuť a vůně („neodpovídající, po plísni“). S těmito výsledky byl žalobce seznámen dne 23.6.2020 (protokol č. P040-71562/20).
25. Dne 8.6.2020 a 9.6.2020 proběhla v provozovně žalobce kontrola zaměřená na kontrolu sledovatelnosti nebalených vín, vedení vinařské evidence a nabývacích dokladů, při níž bylo zjištěno, že žalobce řádně nevedl záznamy dle vzoru přílohy č. 12, 15 a 18 vyhlášky č. 88/2017 Sb.
26. Namítá-li žalobce, že víno mělo chutnat a být cítit po plísni, ačkoliv ji neobsahovalo, pak žalovaný se tímto argumentem žalobce zabýval a domnělý rozpor vysvětlil v napadeném rozhodnutí. Protože vzorky při senzorickém hodnocení nevyhověly po stránce chuti a vůně, žalovaný na str. 15 až 17 napadeného rozhodnutí objasnil podstatu senzorické analýzy. Odkázal na § 11 odst. 3 písm. a) zákona č. 321/2004 Sb. a vyhlášku č. 88/2017 Sb. upravující mimo jiné smyslové, fyzikální a chemické požadavky na jakost vín (§ 2 odst. 2 až 7 vyhlášky č. 88/2017 Sb.) a uvedl, že přestože je víno v řadě sledovaných znaků vyhodnoceno jako vyhovující, neznamená to, že stejné víno musí být vyhovující i v rámci senzorické analýzy. Tyto rozborů zajišťuje Státní zemědělská a potravinářská inspekce, konkrétně zkušební odbor její laboratoře, která je akreditovaným subjektem (v době vydání napadeného rozhodnutí se jednalo o akreditaci č. 250/2021 ze dne 30.4.2021). Žalovaný se na str. 17 napadeného rozhodnutí zabýval také částí protokolu o kontrole „Specifikace/limit“ a vysvětlil, že na tomto místě není uváděna charakteristika potraviny, nýbrž hodnoty či limity, které musí vzorek vykazovat či dosáhnout, aby mohl být hodnocen jako vyhovující („bez chorob a vad“).
27. S tímto se ztotožňuje i zdejší soud. Jak uvedl již prvostupňový orgán na str. 15 a 16 svého rozhodnutí, tzv. „senzorický vjem“ je jen pouhé popisné připodobnění, aby si tento vnímaný Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

vjem hodnotitel svými smysly mohl spojit s některou ze svých zažitých čichových nebo chuťových zkušeností (vůně a chuť vína jako plesnivý chléb nebo ztrouchnivělé staré dřevo, sud). Prvostupňový orgán také uvedl, že připodobňování sensorických vjemů se v sensorické analýze běžně používá právě při popisu vjemu, tak, aby vnímaný vjem byl představitelný širšímu okruhu lidí (voní to „jako“, chutná to „jako“, apod.) a nemusí vždy korelovat se skutečnou příčinou. Připodobnění sensorického vjemu „po plísni“ (ve vůni i chuti) k tónům plesnivého chleba či dřeva neznamená, že by víno mělo být napadeno zelenou plísní nebo že by mělo obsahovat plesnivý chléb. Takové obšírné vysvětlení má zdejší soud za zcela dostatečné a logické. Zjištění chuti a vůně „po plísni“ neznamená, že by ve výrobku byla (či musela být) plíseň obsažena (a podle zkušeností správních orgánů to ani není časté). Ve světle shora uvedeného (je-li sensorický vjem pouhým připodobněním) pak ani závěry sensorické analýzy nejsou se závěry správních orgánů v logickém rozporu. V této souvislosti zdejší soud doplňuje, že znak plísně ani nebyl u předmětných vín prověřován, a i pokud by tomu tak bylo, pak na zjištění, že vína byla cítit a chutnala „po plísni“, by to nemělo vliv.

28. Pokud jde o doložení nezávadnosti vín potvrzením od zahraničního dodavatele, pak ze správního spisu plyne, že žalobce předložil rozhodnutí Národního úřadu pro bezpečnost potravinového řetězce v Maďarsku ze dne 20.3.2019 o povolení uvádět do oběhu suché červené víno Modrý Portugal a ze dne 17.12.2018 o povolení uvádět do oběhu suché červené víno Merlot. Ani tato potvrzení nemohla dle správních orgánů zpochybnit výsledky laboratorních rozborů, neboť i původně vyhovující víno mohlo být znehodnoceno až při jeho skladování či zpracování v České republice (viz str. 19 prvostupňového rozhodnutí, str. 19 napadeného rozhodnutí). S tím zdejší soud souhlasí.
29. Namítá-li žalobce, že jde o spekulativní závěr nemající oporu ve spisu, tak pro naplnění skutkové podstaty přestupku ve smyslu § 39 odst. 2 písm. s) zákona č. 321/2004 Sb. je dostačující výsledek sensorické analýzy vín Merlot a Modrý Portugal bez potřeby určit příčinu, proč tato vína chutnala a byla cítit „po plísni“. Z téhož důvodu nejsou relevantní ani argumenty žalobce, že nezaznamenal žádnou nespokojenost s těmito víny. Správní orgány nebyly povinny objasnit příčiny závadného stavu; taková povinnost jim z příslušných právních předpisů neplyne.
30. Pokud jde o zpochybnění postupu při sensorické analýze a jejím vyhodnocení, ani tuto námitku zdejší soud důvodnou neshledal.
31. Podle § 3 odst. 3 písm. dd) zákona č. 146/2002 Sb. inspekce při plnění úkolů podle tohoto zákona a podle zvláštních zákonů neposkytuje informace o osobách podílejících se na provedení rozboru podle písmene b) s výjimkou osoby potvrzující protokol o zkoušce.
32. Podle § 3 odst. 3 písm. b) zákona č. 146/2002 Sb. inspekce při plnění úkolů podle tohoto zákona a podle zvláštních zákonů provádí rozborů vzorků nebo zajišťuje provedení rozborů vzorků a přípravu vzorků pro doplňující odborný posudek, a to v případě 1. zemědělských výrobků nebo potravin podléhajících kontrole v laboratořích pověřených podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o úředních kontrolách, které splňují podmínky pro provoz laboratoří stanovené v přímo použitelném předpisu Evropské unie o úředních Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

kontrolách 2. tabákových výrobků podléhajících kontrole v laboratořích, které splňují podmínky pro provoz laboratoří stanovené technickou normou upravující všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří, nebo 3. vzorků odebraných z míst nebo zařízení používaných při výrobě a uvádění na trh potravin podléhajících kontrole v laboratořích pověřených podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o úředních kontrolách, které splňují podmínky pro provoz laboratoří stanovené v přímo použitelném předpisu Evropské unie o úředních kontrolách; v případě vzorků pro mikrobiologické zkoušení odebraných z míst nebo zařízení nelze odebrat vzorky pro doplňující odborný posudek.

33. Namítá-li žalobce, že samotný postup senzorického hodnocení není obsahem spisu, pak zdejší soud odkazuje na vyhlášku č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků, která podrobně upravuje postup při odběru, přípravě a zkoušení kontrolního vzorku (zejména § 3 a § 9), z níž žádná taková povinnost neplyne. Součástí správního spisu v nyní posuzované věci jsou protokoly o zkoušce (Protokol o zkoušce ze dne 3.4.2020, č. D004-71526/20/A01 /pro víno Merlot/ a Protokol o zkoušce ze dne 18.6.2020, č. D015-71562/20/A01 /pro víno Modrý Portugal/), z nichž plyne, že konkrétní senzorickou analýzu provedla zkušební laboratoř č. 1058.8 akreditovaná ČIA podle ČSN EN ISO/IEC 17025:2018, sídlem Květná 15, 603 00 Brno, a rovněž to, na základě jaké metody tato laboratoř postupovala (senzorická metoda SZPI 0416 ČSN 56 0216, ČSN ISO 8589).
34. Ze správního spisu dále plyne, že pokud jde o vzorek pro druhé odborné stanovisko, tak jeho odběr byl v případě vína Modrý Portugal žalobcem vyžádán; žalobce tak měl možnost předložit řádný konkurující důkaz. Z dokladu o provedených kontrolních úkonech č. D015-71562/20 plyne, že vzorek pro druhé odborné stanovisko byl odebrán v originálním balení, ve skleněné lahvi o objemu 1 litr. Tento vzorek tvořily 4 ks lahví. Lahve byly označeny štítky, opatřeny bezpečnostními plombami č. B022448, B022449, č. B022450 a č. B022451, které byly přilepeny transparentní lepicí páskou. Štítky byl opatřeny podpisy vzorkujícího a F. B. Vzorek pro druhé odborné stanovisko byl vložen do bezpečnostního sáčku č. 0065370, předán F. B. a ponechán v provozovně. F. B. byl dále poučen mimo jiné o tom, že nakládání se vzorkem pro druhé odborné stanovisko musí být takové, aby zaručovalo právní, vědeckou a technikou platnost vzorku. Ze správního spisu přitom plyne, že jednatel žalobce se kontroly neúčastnil, proto také inspektoři Státní zemědělské a potravinářské inspekce jednali s vedoucím závodu F. B., coby osobou v pracovně právním vztahu k žalobci se způsobilostí jednat s inspektory při kontrole. Argument žalobce, že F. B. výše uvedenému poučení neporozuměl, má zdejší soud s ohledem na pracovní zařazení F. B. coby vedoucího výroby a s ohledem na skutečnost, že v případě žalobce jde o zkušeného profesionála v obchodu s vínem, za účelový.
35. Zpochybňuje-li žalobce, že na protokolu nejsou uvedeni všichni hodnotitelé, pak lze odkázat na výše citovaný § 3 odst. 3 písm. dd) zákona č. 146/2002 Sb., podle něhož se tyto osoby, s výjimkou osob potvrzujících protokol o zkoušce, v protokolu neuvádí. Tak tomu bylo i v nyní posuzovaném případě.

36. Žalobci nelze přisvědčit ani v tom, že by povinnost uvádět v protokolu konkrétní hodnotitele vyplývala z § 3 odst. 3 písm. b) zákona č. 146/2002 Sb. Odkazované ustanovení upravuje mimo jiné součinnost Státní zemědělské a potravinářské inspekce *při přípravě vzorku* pro doplňující odborný posudek. Tento doplňující odborný posudek si však kontrolovaný subjekt zpracovává sám. Výklad zastávaný žalobcem nemá oporu v dikci zákona, neboť z § 3 odst. 3 písm. b) zákona č. 146/2002 Sb. plyne to, že Státní zemědělská a potravinářská inspekce provádí rozborů vzorků nebo zajišťuje provedení rozborů vzorků a přípravu vzorků pro doplňující odborný posudek. Žalobci tak nelze dát za pravdu ani v tom, že měly být vyhotoveny dva odborné posudky. Právo na tzv. doplňující odborný posudek plyne z čl. 35 odst. 1 nařízení č. 2017/625, o úředních kontrolách, podle něhož příslušné orgány zajistí, aby provozovatelé, jejichž zvířata nebo zboží jsou předmětem odběru vzorků, analýz, testů nebo diagnostiky v rámci úředních kontrol, měli právo na druhé odborné stanovisko, získané na jejich vlastní náklady. Zdejší soud konstatuje, že právní úprava tuto možnost žalobci nabízí za dodržení zákonných požadavků, včetně součinnosti inspektorů Státní zemědělské a potravinářské inspekce při přípravě vzorku, jež je předmětem druhého posouzení, tak, aby byla zachována totožnost a pravost vzorku odebraného z dané šarže. Právo na druhé odborné stanovisko tedy opravňuje provozovatele požádat o přezkum takto odebraného vzorku uznaným a řádně kvalifikovaným znalcem, a jak plyne ze správního spisu, žalobcem předložený posudek těmto zákonným požadavkům nedostál (posudek BS Vinařské potřeby s.r.o.).
37. Žalobce v této souvislosti nemůže být úspěšný ani s námitkou neprovedení výsledku svědka, a to společnosti BS Vinařské potřeby s.r.o.
38. Podle § 52 správního řádu jsou účastníci povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci. Správní orgány tak nejsou povinny provést všechny důkazy, které jsou účastníky řízení navrženy, pokud je však neprovedou, musí svůj postup přesvědčivě zdůvodnit. K tomu zdejší soud dodává, že musí jít o takové důkazy, které ze své podstaty nemohou sloužit k objasnění skutkového stavu věci, správní orgán tedy při takové úvaze nepředjímá výsledek dokazování, ale posuzuje význam navržených důkazů ve vztahu k předmětu řízení (zda se důkazní návrhy týkají takových skutečností, které jsou pro věc relevantní).
39. Žalobce předložil protokol ze dne 8.7.2020 vystavený laboratoří BS Vinařské potřeby s.r.o., z něhož plyne, že ve vzorku č. 2006/1316 (víno Modrý Portugal, šarže 154/19) bylo zjištěno méně než 1 KTJ/l plísňe (zakázka Lab 200600382). Žalovaný k tomuto důkazu uvedl, že jde o informativní protokol neúředně odebraného vzorku, z něhož není zřejmé, zda byla použita akreditovaná metoda, nadto předmětem hodnocení nebyly znaky chuti a vůně, nýbrž existence plísňe (str. 18 napadeného rozhodnutí). Výsledky senzorické analýzy provedené v akreditované laboratoři a akreditovanou metodou tedy protokol o hodnocení neúředně odebraného vzorku, jehož předmětem jsou nadto jiné hodnocené parametry, nemohl vůbec zpochybnit (pokud jde o souvislost přítomnosti plísňe a senzorického hodnocení chuti a vůně zdejší soud odkazuje na bod 27 tohoto rozsudku). Za této situace není zřejmé, jak by mohl výsledek jednatele BS Vinařské potřeby s.r.o. přispět k objasnění Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

věci. Správní orgány tedy postupovaly v souladu s § 3 správního řádu, tedy zásadou procesní ekonomie, a odmítnutí navrženého výsledku řádně zdůvodnily. Zdejší soud nemůže přisvědčit žalobci, že by vysvětlení nadbytečnosti navrženého důkazu v daném případě představovalo již jeho hodnocení.

40. Zdejší soud se dále zabýval námitkami zpochybňujícími uloženou sankci.
41. Prvostupňový orgán uvedl, že žalobce spáchal tři přestupky, z nichž za každý lze uložit pokutu až do výše 5 000 000 Kč. V případě souběhu přestupků je pokuta ukládána za nejzávažnější z nich. Nejzávažnějším přestupkem byl přestupek, jímž byl poškozen přímo spotřebitel u vína Modrý Portugal. Prvostupňový orgán v neprospěch žalobce hodnotil, že žalobce ohrozil právo spotřebitelů obdržet za své peníze kvalitní potraviny. Dále byl ohrožen zájem státu na řádném provedení kontroly nakládání se sklizenými hrozny a vínem. Při hodnocení způsobu spáchání přestupku byla v neprospěch žalobce hodnocena skutečnost, že v případě přestupku spočívajícího v absenci řádného vedení evidenčních knih se jednalo o vady zjevné, které žalobce mohl odstranit sám. K tíži žalobce bylo přičteno množství nevyhovujícího vína, které uvedl na trh (celkem 24 401,5 litrů); toto množství vyhodnotil prvostupňový orgán jako vysoké, způsobilé poškodit tisíce spotřebitelů. Žalobce uváděl nevyhovující vína do oběhu v případě vína Merlot jeden a půl měsíce a v případě vína Modrý Portugal šest měsíců. Závažnost protiprávního jednání tak byla prvostupňovým orgánem vyhodnocena jako střední. Prvostupňový orgán dále přihlédl k přítěžující okolnosti, že se žalobce dopustil tří přestupků v souběhu. Vzhledem k tomu, že prvostupňový orgán nezjistil, zda vada vína po plísni vznikla u výrobce či žalobce (oba manipulovali s nebaleným vínem), nebyla tato skutečnost hodnocena ani ve prospěch, ani v neprospěch žalobce. Na základě shora uvedené úvahy dospěl prvostupňový orgán k závěru, že pokuta ve výši 300 000 Kč je pokutou přiměřenou (str. 19 a 20 prvostupňového rozhodnutí).
42. Žalovaný se s úvahou prvostupňového orgánu ohledně výše sankce uložené žalobci ztotožnil a dodal, že výše sankce může pro žalobce představovat určitou finanční zátěž, ale vzhledem k tomu, že pokuta činí 6 % z maximálně možné výše sankce, není nepřiměřená. Žalovaný dále uvedl, že přestože žalobce zmiňuje zhoršování ekonomické situace v celé společnosti, ztrátu ve svém podnikání za rok 2020 a obtížnost dalšího fungování v souvislosti s dopady pandemie COVID-19 a tornádem v roce 2021, nedokládá žádné konkrétní negativní skutečnosti, které na jeho podnikání zanechávala současná ekonomická situace. Na svých internetových stránkách sám uvádí, že představuje stabilní, prosperující a rychle se rozvíjející společnost, která nabízí také služby autodopravy. Pouhá skutečnost, že žalobce v současné době provozuje mírně ztrátové podnikání nebo momentálně nedisponuje finančním majetkem ve výši ukládané sankce, nemůže podle žalovaného vést k tomu, že jde o pokutu nepřiměřenou. Žalovaný dále dodal, že nic nenasvědčuje tomu, že by žalobce nebyl schopen uhradit pokutu.
43. S tímto hodnocením se ztotožňuje i zdejší soud. Výše sankce je projevem volného správního uvážení správního orgánu v rámci zákonem vymezených kritérií. Při určení druhu sankce a její výměry se přihlíží k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, a k okolnostem, za nichž byl spáchán (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

dne 3.4.2012, č.j. 1 Afs 1/2012-36, č. 2671/2012 Sb. NSS, ze dne 12.3.2015, č.j. 9 As 100/2014-25, a ze dne 2.2.2024, č.j. 7 As 209/2023-37). Zákonným požadavkům na stanovení výše sankce prvostupňový orgán plně dostál. Povinností správního orgánu je přitom také hodnotit osobní a majetkové poměry pachatele tak, aby výše ukládané sankce byla dostatečně individualizovaná a dostatečně citelná, avšak zároveň neměla pro trestaného pachatele likvidační dopady (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20.4.2010, č.j. 1 As 9/2008-133, č. 2092/2010 Sb. NSS). Výše shrnuté odůvodnění výše sankce zdejší soud shledává dostatečné. Žalobci byla uložena pokuta při dolní hranici zákonem stanovené sazby, zároveň dostatečně reflektující míru závažnosti jeho protiprávního jednání, přičemž přímo likvidační dopad pokuty na jeho podnikání nic z toho, co žalobce uvádí, neindikuje.

44. Poukazuje-li žalobce v podané žalobce na to, že za obdobné porušení zákona byla jinému subjektu uložena pokuta ve výši 50 000 Kč, pak zdejší soud konstatuje, že výše uložené sankce je vždy odrazem individuálního posouzení všech skutečností týkajících se jak spáchaných přestupků, tak také osoby pachatele. Proto uložení jedné konkrétní sankce, byť za spáchání přestupku s totožnou (či srovnatelnou) skutkovou podstatou, žádné legitimní očekávání založit nemůže. Zdejší soud v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25.1.2022, č.j. 4 As 288/2021-111, podle něhož *„správní praxe sama o sobě nepředstavuje právní rámec pro ukládání pokut, ale slouží jako referenční hledisko ve vztahu k dodržování zásad rovného zacházení a zákazu libovůle, je tak významným vodítkem bránícím neodůvodněným excesům při správním trestání a nepředstavuje překážku pro jakékoli změny a rozdíly stanovování výše pokut v jednotlivých ne vždy zcela identických případech...“* Nárůst výše ukládaných pokut v průběhu let také není nezákonnou změnou správní praxe, pokud původní výše sankce postrádaly svůj preventivní a represivní účinek (srov. bod 46 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15.7.2016, č.j. 9 As 60/2016-156) a pokud výše nyní uložené sankce odpovídá závažnosti protiprávního jednání a dalším relevantním skutečnostem. Nadto i přes totožnou skutkovou podstatu jednoho ze spáchaných přestupků žalobce opomíjí, že věc vedená u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 81/2013 není s nyní posuzovanou věcí skutkově identická (jiné zjištěné vady, správní orgány neshledaly ani pochybení při vedení evidenčních knih); tím spíše je odkaz žalobce na tuto věc irrelevantní. Uloženou sankci tak zdejší soud neshledává zjevně nepřiměřenou.
45. Tím jsou žalobní body vyčerpány. Argumentoval-li v replice ze dne 15.2.2023 žalobce tak, že pracovníci Státní zemědělské a potravinářské inspekce měli komunikovat přímo s jednatelem žalobce, který měl být přítomen při kontrole (zejména pokud jde o žalobcem akcentovaný druhý kontrolní vstup), tak se jedná o opožděný žalobní bod, uplatněný po dvouměsíční lhůtě k podání žaloby ve smyslu § 71 odst. 2 s.ř.s.; proto se jím zdejší soud nad rámce již uvedeného nezabývá.
46. Zdejší soud s ohledem na výše uvedené neshledal žalobu důvodnou a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

IV. Náklady řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

47. O nákladech účastníků řízení zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení; to by náleželo procesně úspěšnému účastníkovi, kterým byl žalovaný. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému vznikly náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti, a navíc je žalovaný ani nepožadoval, proto rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 14. srpna 2024

David Raus v.r.
předseda senátu